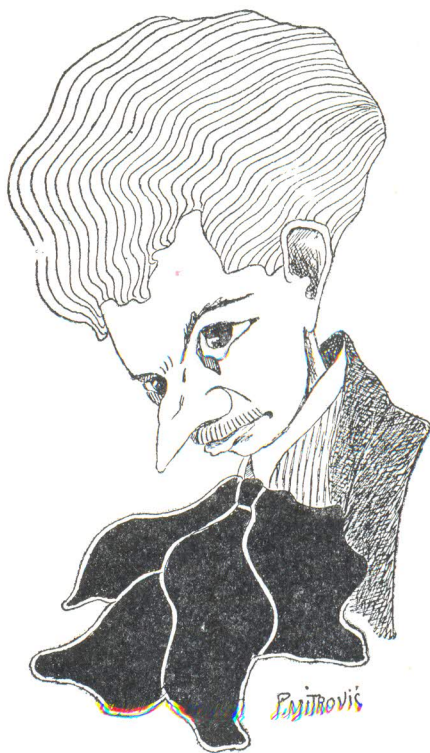

Duško Kečkemet

PETAR MITROVIĆ DUBOREZAC

P. Mitrović
Autokarikatura, crtež

P. Mitrović:

Autokarikatura.

Život i likovno djelo splitskog kipara amatera Petra Mitrovića izrazit su odraz čovjeka koji je imao talenta, ljubavi prema umjetnosti, volje i marljivosti, ali mu sreća nije bila u životu sklona, a društvena sredina i prilike što su ga okruživale nisu poticali, nego su sprečavali njegovu umjetničku djelatnost. Rezultat njegova života i rada bio je stoga tragičan.

Petar Mitrović rodio se 1886. u Splitu, u Velom varošu, u težačkoj obitelji. Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju završio je u Splitu. Sklonost prema slikarstvu pokazivao je od rane mladosti. Kao svoju prvu izložbu opisuje u predgovoru što ga je pripremio za nesuđenu izložbu na Rijeci 1949, onu što ju je priredio kao prvoškolac u kući, obojivši zidove sobe i lijepeći na njih svoje prve crtarije. Majka ga je, zbog upropaštenih zidova, obdarila s nekoliko čušaka, ali je crteže ipak pokazala nekom lokalnom slikaru, koji ih je pohvalio.

Kao i mnoga djeca siromašnih obitelji poslan je u sjemenište. Tu je pokazao sklonost crtanju, pa su u drugom razredu gimnazije profesori poslali dva njegova crteža biskupu Strossmayeru, s molbom za stipendiju, ali odgovor od đakovačkog mecene nije stigao.

U četvrtom i petom razredu organizirao je đачku kazališnu družinu. Za nju je pisao dramtizacije nekih novela i slikao kulise i nacрте za kostime i maske. U šestom je razredu slikao akvarele s prizorima iz Homerove Ilijade. Profesori su bili s njima oduševljeni, pa su ih izložili u razredu i pohranili. U sedmom i osmom razredu izdavao je s kolegama đачki satirički list »Glavardo« i ilustrirao ga, uglavnom karikaturama.

Za svećeničko zvanje, međutim, mladić nije imao sklonosti. Videći ga onako visokog, mršavog u crnoj mantiji, Varošanke su govorile da slični Alojzija Gonzagu. Nakon nekoliko razreda gimnazije napustio je sjemenište. Povod tome bilo je i pismo neke djevojke nađeno pod njegovim jastukom. U višim je razredima pohađao crtanje kao slobodan predmet, polučujući uvijek zapažene uspjehе.

Nakon završene gimnazije želio se upisati na Umjetničku akademiju i posvetiti se likovnoj umjetnosti, ali to bi u skromnoj varoškoj obitelji predstavljalo nedopustivi luksus. Morao je odabrati korisnije zvanje, pa je na zagrebačkom Sveučilištu upisao Pravni fakultet, koji je i završio.

Za vrijeme studija bavio se neprestano karikaturom; čak i kao završeni doktor prava. Sam nije imao ambicija da ih objavljuje, ali su mu ih prijatelji raznosili i popularizirali. Tako je Frano Supilo jednom ponio Mitrovićeve karakteristike istaknutih javnih i političkih ličnosti (Supilo, Budisavljević, Starčević, Matoš i dr.) u Sabornicu, gdje su izazvale opću pažnju i pohvalu. Bilo je to doba Meštrovijeve uspona i senzacionalnih izložaba splitskog društva »Medulić« 1909. u Ljubljani i 1910. u Zagrebu, pa su Mitrovićeve karikature Meštroviea na sfingi i Račkoga s likovima iz »Smail-age« postale poznate. Na nagovor prijatelja poslao je neke karikature zagrebačkom satiričkom listu »Koprive« i splitskom »Duje Balavac«. U tom poznatom splitskom satiričnom listu objavljena je 1911. i kraća biografija mladog Mitrovića, a te je godine u istom listu objavljeno i više njegovih karikatura istaknutih Splitsana (Jakša Račić, Kerubin Šegvić i dr.). Iste godine u luksusno i moderno opremljenoj splitskoj reviji »Jug« predstavio je pisac eseja »Naši karikaturiste« slikar, grafičar i karikaturist Anđeo Uvodić i Mitrovićeve dvije karikature, među njima i *Autokarikatura*.

Veoma prisutan i aktivan u splitskom društvu, mladi je Mitrović slikao (1911—1914) temperom i brojne plakate za razne društvene i sportske priredbe u gradu, koji su bili izlagani na Narodnom trgu.

